

Otázka: Taoismus

Předmět: Společenské vědy

Přidal(a): FialKate

Teoretická část

Taoismus je filozofické učení založené především na textech Tao te ťing, které napsal Lao-c'.

Lao-c' byla filozofická osoba, o které se odhaduje, že žila mezi 6. a 4. stoletím před naším letopočtem. O jeho životě se dochovala pouze jediná biografie od S'ma-Čchiena v *Zápisích historika*. V nich uvádí, že se Lao-c' narodil ve vesnici Kū-čchen a původně se jmenoval pouze Li. Dále vysvětluje, že Lao-c' je později přijaté jméno, které ve volném překladu znamená „Starý mistr“. Podle S'ma-čchiena se Lao-c' setkal též s Konfuciem, který ho přišel žádat o radu. Lao Konfucia obvinil z pýchy a ctižádnosti a sám Konfucius měl po jejich rozhovoru údajně pocit, že ho vedl s drakem.

Ovšem spousta odborníků se shoduje v tom, že by Lao-c' nemusela být pouze jedna osoba, ale spíš skupina autorů, která se na textech Tao te ťing podílela. Tento názor vznikl jednak kvůli nedostatku bibliografických údajů, které by poukazyvaly na skutečnost autora Lao-c', tak kvůli nesourodosti samotných textů, které na sebe občas navazují pouze lehce. Někteří autoři, kteří se snažili texty překládat dokonce kvůli nesourodosti jednotlivé pasáže přehazovali, protože v nich tak viděli lepší návaznost.

Taoismus společně s texty Tao te ťing vznikl kolem 5. století př. K. i když některé prameny spekulují, že mohl vzniknout až ve 4. stol. př.n.l. Ve 3. stol. n.l. se začala formulovat

taoistická teologicko-rituální struktura a toto formování pokračovalo až do 10. stol. n.l.

Taoismus má souhrnně pouze tři principy, a to Tao (cesta), Te (ctnost) a Wu-wej (usilovat neúsilím). Smyslem života podle tao je následování kosmických sil, splynutí s přírodou. Klíčem k této etice je prostota, která je hned několikrát připomínána v různých částech textů Tao te ťing.

Dalo by se říct, že věrouka Taoismu vlastně funguje na principu dělení. Tao plodí jedno (harmonii). Jedno plodí dvě (protiklady, nejčastěji označované jako Jing a Jang). Dvě plodí tři (nebesa, zemi a mudrce). Tři pak plodí všechny ostatní věci. Navíc je k pochopení samotného taoismu pochopit tzv. „čínské myšlení“, které je postaveno hned na několika principech. Uvedla bych tři „Svět je v neustálém pohybu.“, „Stálost neexistuje.“ a „Protiklady harmonizují krajnosti.“ Toto myšlení se odrazilo i v jednotlivých částech Tao te ťing.

Praktická část

Jako praktickou část jsem zvolila vlastní přečtení, analyzování a porozumění textů Tao te ťing stejně tak i zkoumání tradic a svátků taoismu.

Tao te ťing, který jsem četla, je rozdělen do dvou částí. První část má 37 kapitol, druhá 44 kapitol. Celkem má kniha 81 kapitol a toto číslo je hned v úvodu objasněno tím, že v Číně je číslo 9 považováno za šťastné a jeho násobek (9×9) je považováno za ještě šťastnější. I když osobně jsem byla překvapená tím, že druhá část má 44 kapitol. V Číně je číslo 4 (Si) považováno za nešťastné, protože ať už v čínštině tradiční nebo zjednodušené zní jako smrt (S'iwáng). Osobně si tedy nemyslím, že si jsou až tak podobné, ale věřím, že v běžné konverzaci by mohlo k záměně dojít.

Každá kapitola nese nějaké ponaučení. Autorka vysvětlivek k jednotlivým textům, Berta Krebsová, sepsala své názory a interpretace Tao te ťing po několikaletém studiu a čtení textů v originále právě do knihy, ze které jsem čerpala. Většinou šlo o vysvětlení některých nejasných částí překladu nebo celkového vyznění textu. Sama si ale vlastním překladem není zcela jistá, protože některé znaky mají pod určitým světlem jiný význam. Sama proto čerpala

z dalších překladů při tvoření svého díla a vzájemně je porovnávala.

Texty dle mého názoru obsahují hlavně starou moudrost a mohou být užity jako podklady k meditaci. Někteří vladaři v Číně je také využívali jako jakousi příručku, ve které mohli najít ponaučení, jak správně vládnout. Jelikož ale jeden z hlavních principů Taoismu je Wu-wej, málokdy se těmito radami řídili. V praxi by to totiž znamenalo, že by se nemohli vměšovat do různých sporů a soudit je.

Zajímavé jsou také svátky, které věřící Taoismu sdílí s ostatními obyvateli Číny. Mezi nejznámější svátek bezesporu patří čínský nový rok. Slaví se na úplněk mezi 21. lednem a 20. únorem. Další svátek, který poukazuje na šťastné číslo devět, je Dvakrát devátý den. Je to den, který je určen k uctění předků a slaví se 9. den 9. měsíce v gregoriánském kalendáři. Poslední a pro mě asi nejzajímavější svátek je tzv. Lantern festival, který se slaví 15. den prvního měsíce čínského kalendáře.

Lantern festival je jedním z nejdůležitějších čínských svátků. Oslavuje první úplněk roku a narození taoistického boha štěstí Tianguana. Většinou tento festival zakončuje oslavy čínského nového roku. Na tento svátek večer chodí děti ven s papírovými lucernami a řeší různé hádanky. Lucerny byly v dřívějších dobách vcelku prosté a pouze císař nebo šlechta měli lucerny zdobené ornamenty. Dnes se různé firmy předhání nejen ve zdobení jednoduchých kulatých lampiónů, ale i v jejich tvarování.

Taoismus je rozhodně myšlenkový směr, který stojí za hlubší prozkoumání, ale než člověk začne zkoumat filozofii Taoismu samotného, měl by se nejdřív sžít s kulturou Číny a jejích obyvatel, s jejich historií a jejich smýšlením.

Zdroje:

- Tao te ťing = O Tao a ctnosti (1997) - Lao'c, Lumír Kolíbal, Berta Krebsová
- <https://cs.wikipedia.org/wiki/Taoismus>
- <https://cs.wikipedia.org/wiki/Lao-c%E2%80%99>
- <https://www.svetova-nabozenstvi.cz/taoismus/>

- <https://cs.eferrit.com/hlavni- taoisticke-svatky-v-letech-2017-2018-2019-a-2020/>
- https://en.wikipedia.org/wiki/Lantern_Festival